

USTAWA O LECZENIU NIEPŁODNOŚCI

Komentarz

Joanna Haberko

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

USTAWA O LECZENIU NIEPŁODNOŚCI

Komentarz

Joanna Haberko

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 lutego 2016 r.

Recenzent

Dr hab. Oktawian Nawrot, prof. UG

Wydawca

Izabella Matecka

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

Katarzyna Rybczyńska

Łamanie

Wolters Kluwer

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-179-5

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	7
Wstęp	13
Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności	17
Rozdział 1. Przepisy ogólne	19
Rozdział 2. Centra leczenia niepłodności	108
Rozdział 3. Postępowanie z komórkami rozrodczymi i zarodkami w procedurze medycznie wspomaganej prokreacji	121
Rozdział 4. Pobieranie komórek rozrodczych oraz dawstwo zarodka w procedurze medycznie wspomaganej prokreacji	177
Rozdział 5. Rejestr dawców komórek rozrodczych i zarodków	236
Rozdział 6. Znakowanie, monitorowanie, przechowywanie, transport oraz kryteria bezpieczeństwa i jakości komórek rozrodczych i zarodków	250
Rozdział 7. Ośrodki medycznie wspomaganej prokreacji i banki komórek rozrodczych i zarodków	262
Rozdział 8. Wywóz i przywóz komórek rozrodczych i zarodków	315
Rozdział 9. Szkolenia	323

Rozdział 10. Zadania ministra właściwego do spraw zdrowia, w tym w zakresie kontroli i nadzoru	346
Rozdział 11. Rada do spraw Leczenia Niepłodności	363
Rozdział 12. Przepisy karne i administracyjne kary pieniężne	376
Rozdział 13. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	406
Literatura	449
Orzecznictwo	467

WYKAZ SKRÓTÓW

Źródła prawa

- dyrektywa 2004/23/WE – dyrektywa 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie ustalenia norm jakości i bezpiecznego oddawania, pobierania, testowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 102 z 07.04.2004, s. 48)
- dyrektywa 2006/17/WE – dyrektywa Komisji 2006/17/WE z dnia 8 lutego 2006 r. wprowadzającej w życie dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do niektórych wymagań technicznych dotyczących dawstwa, pobierania i badania tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 38 z 09.02.2006, s. 40)
- dyrektywa 2006/86/WE – dyrektywa Komisji 2006/86/WE z dnia 24 października 2006 r. wykonującej dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wymagań dotyczących możliwości śledzenia, powiadamiania o poważnych i niepożądanych reakcjach i zdarzeniach oraz niektórych wymagań technicznych dotyczących kodowania, przetwarzania, konserwo-

- wania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 294 z 25.10.2006, s. 32)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.e.l. – Kodeks Etyki Lekarskiej
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082)
- p.a.s.c. – ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1741 z późn. zm.)
- r.o.d. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 października 2015 r. w sprawie szczególnych wymagań, jakim powinna odpowiadać dokumentacja dotycząca komórek rozrodczych i zarodków (Dz. U. poz. 1686)
- r.s.j. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2015 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać system zapewnienia jakości w ośrodku medycznie wspomaganey prokreacji oraz w banku komórek rozrodczych i zarodków (Dz. U. poz. 1727)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.)
- u.d.lab. – ustawa z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1384 z późn. zm.)
- u.i.a. – ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1429 z późn. zm.)

- u.i.b. – ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1095 z późn. zm.)
- u.k. – ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 126)
- u.l.n. – ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz. U. poz. 1087)
- u.p.p. – ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 186)
- u.p.p.p. – ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 793 z późn. zm.)
- u.p.r. – ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78 z późn. zm.)
- u.ś.o.z. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.)
- u.z.f. – ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1133 z późn. zm.)
- u.z.l. – ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 464 z późn. zm.)
- u.z.p.p. – ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1435 z późn. zm.)

Czasopisma i źródła publikacji

CPKiNP	–	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
Dz. U.	–	Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz. Urz. UE	–	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Med. Wok.	–	Medyczna Wokanda
M. Praw.	–	Monitor Prawniczy
NP	–	Nowe Prawo
OSN	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNCP	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNKW	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Karnej i Wojskowej
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPIKA	–	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	–	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
PiM	–	Prawo i Medycyna
PiP	–	Państwo i Prawo
Prok. i Pr.	–	Prokuratura i Prawo
PS	–	Przegląd Sądowy
RPEiS	–	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
St. Praw.	–	Studia Prawnicze

Inne

AID	–	Artificial Isemination Donor
AIH	–	Artificial Isemination Husband or Homologous
ART	–	Assisted Reproductive Technology
BAS	–	Biuro Analiz Sejmowych
ETPC	–	Europejski Trybunał Praw Człowieka

FIV-ET	-	In Vitro Fecondation/Fertilization and Embryo Transfer
GIFT	-	Gametes Intra Fallopian Transfer
ICMART	-	International Committee for Monitoring Assisted Reproductive Technology
ISCI	-	Intra Cytoplasmic Sperm Injection
NIL	-	Naczelna Izba Lekarska
PTG	-	Polskie Towarzystwo Ginekologiczne
PTMP	-	Polskie Towarzystwo Medycyny Perinatalnej
PTMRiE	-	Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii
SN	-	Sąd Najwyższy
TK	-	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	-	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Uzasadnienie...	-	Uzasadnienie projektu ustawy – druk sejmowy 3245, www.sejm.gov.pl
WHO	-	Światowa Organizacja Zdrowia
ZIFT	-	Zygote Intrafallopian Transfer

WSTĘP

Problematyka medycznie wspomaganą prokreacji stanowi od kilkunastu lat przedmiot zainteresowania przedstawicieli nauki prawa. To niezwykle interesujące zagadnienie, zważywszy że istota problemu nie obejmuje wyłącznie procedury medycznej, której poddają się osoby chore, ale musi uwzględniać dobro i interes dziecka, którego osoby poddające się procedurze pragną. W leczeniu niepłodności chodzi bowiem nie o samo leczenie, ale o to, by widocznym efektem tego leczenia było dziecko i realizacja funkcji rodzicielskich. Problem nie jest nowy. Od dawna prowadzone są zarówno badania, jak i terapia. Nie ulega też wątpliwości, że procedury wspomaganą medycznie prokreacji są stosowane od lat. Problemem, z którym mierzą się prawnicy, pozostaje oczywiście – oprócz konieczności ujęcia standardu tego postępowania – także kwestia ustalenia pochodzenia dziecka, które w wyniku procedur medycznych przyjdzie na świat. Warto zauważyć, że prawo długo nie towarzyszyło dynamicznemu rozwojowi medycyny, w tym zwłaszcza medycyny rozrodu. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu, w czasie gdy powstał regulujący kwestie ustalenia pochodzenia dziecka obowiązujący kodeks rodzinny i opiekuńczy, zagadnienie to należało do swoistego medycznego *science fiction* i zapewne wówczas niewielu lekarzom śniła się możliwość powoływania człowieka do życia poza organizmem matki. Co więcej, gdy w Polsce zaczęły przychodzić na świat pierwsze dzieci urodzone z wykorzystaniem technik zapłodnienia pozaustrojowego i transferu zarodków, dla prawników problem jawił się jako mało istotny, a w latach 90. ubiegłego wieku nie stanowił przedmiotu materii wykla-

dowej w ramach kursu z prawa medycznego czy prawa rodzinnego¹. Najbardziej interesujące pozostaje jednak to, że o ile obecnie dla lekarzy zajmujących się leczeniem niepłodności wykorzystanie technologii medycznej do powołania do życia człowieka poza organizmem matki stanowi już normalny przejaw zawodowej aktywności, o tyle prawnikom wciąż przychodziło posługiwać się zasadami filiacyjnymi ustalonymi (z nielicznymi wyjątkami) w latach 60. ubiegłego wieku, wzorowanymi niekiedy jeszcze na tych obowiązujących w czasach rzymskich.

Do chwili wejścia w życie komentowanej ustawy Polska jako jedno z nielicznych państw europejskich, a ostatnio jedyne państwo w UE, nie posiadała uregulowań w zakresie dawstwa, pobierania, przetwarzania, testowania, przechowywania i dystrybucji komórek rozrodczych oraz zarodków przeznaczonych do zastosowania w procedurze medycznie wspomaganey prokreacji. Dla nikogo nie pozostawało jednak tajemnicą, że procedury wspomaganey medycznie prokreacji były stosowane, wedle szacunków, w ok. 40 ośrodkach na terenie kraju. Wprowadzenie ustawy o leczeniu niepłodności było zatem konieczne. Ustawa ta, choć spotyka się z krytyką w zakresie realizacji doraźnych interesów politycznych, po raz pierwszy ma szansę uporządkować materię, która dotąd była dalece uznaniowa, a stosowanie technik wspomaganey medycznie prokreacji, pomimo znacznej powagi sprawy, odbywało się bez ustawowo ujętych standardów postępowania, i co za tym idzie – bez jakiegokolwiek kontroli ze strony państwa. Co więcej, ustawa wpisuje się w realizację postanowień dyrektywy 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie ustalenia norm jakości i bezpiecznego oddawania, pobierania, testowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 102 z 07.04.2004, s. 48)².

¹ Por. dla przykładu J. Strzebinczyk, *Prawo rodzinne*, Warszawa 2010, s. 225–227; I. Przybił, *Wpływ bezdzietności na stosunki w małżeństwie*, RPEiS 2002, z. 3, s. 246.

² W tym kontekście zob. m.in. wyrok TSUE z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie C–29/14 *Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej*, gdzie Trybunał stwierdził: „w świetle całokształtu (...) rozważań należy stwierdzić, że poprzez nieobjęcie komórek rozrodczych, tkanek płodowych i tkanek zarodkowych zakresem stosowania przepisów prawa krajowego stanowiących transpozycję odnośnych dyrektyw Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 31 dyrektywy 2004/23, art. 3 lit. b),

Ufać należy, że ustawa sprostą pokładanym w niej nadziejom, a jej stosowanie spowoduje, że ośrodki medycznie wspomaganey prokreacji oraz banki komórek rozrodczych i zarodków zapewnią odpowiednią jakość i bezpieczeństwo dawstwa, pobierania, przetwarzania, testowania, przechowywania i dystrybucji komórek rozrodczych oraz zarodków przeznaczonych do zastosowania u ludzi w procedurze medycznie wspomaganey prokreacji, co będzie miało pozytywny wpływ na zdrowie pacjentów oraz pozwoli w przyszłości zmniejszyć liczbę reakcji i zdarzeń niepożądanych.

Powaga spraw regulowanych ustawą jest oczywista. Jak zauważa się w *Uzasadnieniu projektu ustawy*: „liczba niepełnych par w naszym kraju rośnie, jedną z przyczyn tego faktu jest coraz późniejsze decydowanie się na posiadanie potomstwa przez pary. W związku z powyższym w kolejnych latach będzie się zwiększać liczba przeprowadzanych procedur medycznie wspomaganey prokreacji. Wprowadzenie regulacji zapewni dostęp do procedury o wysokiej jakości wszystkim zainteresowanym parom”.

Oddawany do rąk Czytelnika *Komentarz* został przygotowany przez autorkę, której prace są od ponad 10 lat poświęcone problematyce wspomaganey medycznie prokreacji tak w ujęciu prawnomedycznym, jak i prawnorodzinnym. Opracowanie porusza zarówno aspekty teoretycznoprawne, jak i praktyczne analizowanego tematu oraz zapewnia uwzględnienie aktualnych problemów wspomaganego rozrodu u progu stosowania ustawy.

Przeprowadzone w *Komentarzu* analizy przepisów ustawy o leczeniu niepłodności dokonane zostały w kontekście dotychczasowej tradycji medycyny rozrodu w Polsce. *Komentarz* ma charakter pracy, która obejmuje w szczególności rozważania w zakresie przeprowadzania procedur pobierania i zastosowania komórek rozrodczych i zarodków, tworzenia zarodków, pozyskiwania zgody w wymienionych procedurach. Ważnym elementem rozważań pozostają aspekty interesu i dobra dziecka poczętego w wyniku zastosowania procedur medycznie wspomaganey prokreacji. Prezentowane analizy w zakresie wykładni tekstu prawnego

art. 4 ust. 2, art. 7 dyrektywy 2006/17 oraz załącznika III do niej, jak również art. 11 dyrektywy 2006/86”.

wspiera ujęcie praktyczne. Wywód zaprezentowany w *Komentarzu* pozbawiony został nadmiernych odniesień prawnoporównawczych. Czytelnikowi, w wykazie literatury, wskazano jednak możliwości uzupełnienia wiedzy tak w zakresie literatury prawniczej, jak i medycznej.

Wydawnictwo Wolters Kluwer oraz autorka, oddając niniejszy *Komentarz* do rąk czytelnika, wyrażają nadzieję, że będzie on stanowił pomoc dla osób zawodowo związanych z różnymi aspektami medycyny rozrodu. Książka może być cenną wskazówką w interpretacji obowiązującego prawa dla pracowników jednostek ochrony zdrowia, w których dokonywane są procedury, lekarzy, pielęgniarek, położnych, laborantów i pracowników działów prawnych podmiotów leczniczych, jak również dla pracowników banków tkanek i komórek rozrodczych. *Komentarz* może stanowić pomoc dla wszystkich tych osób, które w swojej działalności zawodowej lub naukowej stykają się z problematyką współczesnej medycyny rozrodu: prokuratorów, sędziów, adwokatów, pracowników ministerstw i agencji rządowych, m.in. Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia, jak również dla studentów Wydziałów Prawa oraz Uniwersytetów Medycznych. Książka będzie zapewne pomocna także w zakresie popularyzacji wiedzy o wspomaganiej prokreacji.

Komentarz uwzględnia stan prawny na dzień 1 lutego 2016 r.

Poznań, 2 lutego 2016 r.

Joanna Haberko

USTAWA

z dnia 25 czerwca 2015 r.

o leczeniu niepłodności¹

(Dz. U. poz. 1087)

-
- ¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia:
- dyrektywy 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie ustalenia norm jakości i bezpiecznego oddawania, pobierania, testowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 102 z 07.04.2004, s. 48),
 - dyrektywy Komisji 2006/17/WE z dnia 8 lutego 2006 r. wprowadzającej w życie dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do niektórych wymagań technicznych dotyczących dawstwa, pobierania i badania tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 38 z 09.02.2006, s. 40),
 - dyrektywy Komisji 2006/86/WE z dnia 24 października 2006 r. wykonującej dyrektywę 2004/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wymagań dotyczących możliwości śledzenia, powiadamiania o poważnych i niepożądanych reakcjach i zdarzeniach oraz niektórych wymagań technicznych dotyczących kodowania, przetwarzania, konserwowania, przechowywania i dystrybucji tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 294 z 25.10.2006, s. 32),
 - dyrektywy Komisji 2012/39/UE z dnia 26 listopada 2012 r. zmieniającej dyrektywę 2006/17/WE w odniesieniu do niektórych wymagań technicznych dotyczących badania tkanek i komórek ludzkich (Dz. Urz. UE L 327 z 27.11.2012, s. 24).

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady ochrony zarodka i komórek rozrodczych w odniesieniu do ich zastosowania w biologii i medycynie w związku z leczeniem niepłodności;
 - 2) sposoby leczenia niepłodności, w tym stosowania procedury medycznie wspomaganej prokreacji;
 - 3) zadania władz publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia rozrodczego;
 - 4) warunki dawstwa, pobierania, przetwarzania, testowania, przechowywania i dystrybucji komórek rozrodczych oraz zarodków przeznaczonych do zastosowania w procedurze medycznie wspomaganej prokreacji;
 - 5) zasady funkcjonowania ośrodków medycznie wspomaganej prokreacji oraz banków komórek rozrodczych i zarodków.
1. Leczenie niepłodności stanowi element odpowiedzi na chorobę, jaką jest niepłodność, zaś ustawa regulująca te kwestie służyć ma uregulowaniu materii podejmowania działań związanych z procedurami medycznymi obejmującymi właśnie diagnostykę i terapię niepłodności.

Joanna Haberko – doktor habilitowana nauk prawnych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; członek Krajowej Rady Transplantacyjnej przy Ministrze Zdrowia (2010–2014) oraz Komisji Bioetycznej Wielkopolskiej Izby Lekarskiej w Poznaniu; wielokrotna stypendystka rządu włoskiego, odbywała staże naukowe na wydziałach prawa uniwersytetów w Maceracie i Ferrarze oraz w Instytucie Bioetyki Uniwersytetu im. A. Gemelli w Rzymie. Głównym obszarem jej zainteresowań badawczych są zagadnienia prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa medycznego; jest autorką ponad 100 publikacji z tych dziedzin, publikowanych w krajowych i międzynarodowych czasopismach prawniczych i medycznych, w tym licznych opracowań poświęconych prawnym problemom leczenia niepłodności, oraz współautorką podręczników dla studentów medycyny i lekarzy.

Publikacja jest pierwszym na polskim rynku wydawniczym komentarzem do ustawy o leczeniu niepłodności z 2015 r., który ułatwi wykładnię jej przepisów, w szczególności w zakresie:

- zasad ochrony zarodka i postępowania z komórkami rozrodczymi w związku z leczeniem niepłodności,
- procedur pobierania, przetwarzania, testowania, przechowywania i dystrybucji komórek rozrodczych oraz zarodków przeznaczonych do zastosowania w procedurze medycznie wspomaganą prokreacji, a także
- pozyskiwania zgody we wskazanych wyżej przypadkach.

Opracowanie, przygotowane przez specjalistę prawnika od wielu lat prowadzącego badania naukowe w analizowanej materii, ma charakter zarówno teoretyczny, jak i praktyczny. Może więc służyć pomocą przy stosowaniu prawa w zakresie procedur związanych z medycznie wspomaganą prokreacją, pokazując tę problematykę w kontekście problemów prawnych i wątpliwości wiążących się z praktycznym stosowaniem ustawy przez lekarzy.

Książka jest przeznaczona dla lekarzy, pielęgniarek, położnych i laborantów zatrudnionych w jednostkach ochrony zdrowia, w których wykonywane są procedury wspomagania prokreacji, pracowników banków tkanek i komórek rozrodczych, sędziów, prokuratorów oraz adwokatów i radców prawnych, zwłaszcza tych zatrudnionych w działach prawnych podmiotów leczniczych stosujących procedury medycznie wspomaganą prokreacji. Będzie przydatna pracownikom Ministerstwa Zdrowia, NFZ, członkom Rady do spraw Leczenia Niepłodności, jak również osobom borykającym się z problemem bezpłodności.

9788380921795 W01P01

ISBN 978-83-8092-179-5

9788380921795

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 149 ZŁ (W TYM 5% VAT)